بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ސަމަރީ ޙުކުމްނާމާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/399
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: [illegible]
- އިސްތިއުނާފު ޢަލައިހި ފަރާތް: [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible]، [illegible]، މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: [illegible]

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
އިސްފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަރީފް
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 20 ޝަޢުބާން 1445 / 29 ފެބުރުއަރީ 2024

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމިގޮސް ހުކުމް ތާރީޚު:

10 ޖުމާދަލްއޫލާ 1443

14 ޑިސެމްބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 224/VTR/2020
- ނިންމި ފަރާތް: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- މާއްދާ: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 15 ނޮވެމްބަރު 2020
- ނިމުން ތާރީޚު: 14 ނޮވެމްބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
[illegible]
ވަކީލް:
[illegible]

އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތް
[illegible] އަބްދުﷲ ނަޒީރު، މ.[illegible]، މާލެ

[illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ- އުމުރުން 55 އަހަރު [illegible] ގޮތުގައި [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] 2011 ގެ [illegible] 13 ގެ 1-4 [illegible]

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް [illegible]، (މި ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] ހުސައިން [illegible] އަދި ފަނޑިޔާރު

ހުސައިން [illegible] [illegible] [illegible])

މައްސަލައިގެ ތައާރަފު

1. މިއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބެލި މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ މާލެ، ހ. [illegible]، ޑޮކްޓަރ ޢަބްދުﷲ ނަޒީރު[1] އެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު

2. ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގެ "ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ"ގެ މަޤާމަށް 28 ނޮވެމްބަރު 2018 ގައި ޑޮކްޓަރ ޢަބްދުﷲ ނަޒީރު އައްޔަންކުރެވުނެވެ.[2] އެއާއެކު ޑޮކްޓަރ ޢަބްދުﷲ ނަޒީރުގެ ޚިދުމަތުގެ މުއްދަތު 1 ޖަނަވަރީ 1996 އިން ފެށިގެން ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ގުނުވާލައިފިއެވެ.[3]

3. ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ޤަވާޢިދަށް ގެނެވުނު 2 ވަނަ އިސްލާހާ ގުޅިގެން "ޗީފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ" ގެ މަޤާމަށް ބަދަލު އައްޔަނު ކުރެވުމުން، "ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ" ގެ މަޤާމު ޚިދުމަތުން ނިމުމަކަށް އައިސްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް 26 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 ތާރީޚުގައި ޑޮކްޓަރ ޢަބްދުﷲ ނަޒީރު އަށް ލިޔުމުން އަންގާފައެވެ.[4]

---

[1] (ދިވެހި ކާޑު ނަންބަރު: A035811)

[2] ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރގެ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން (ޑޮކިއުމަންޓް 2.9)

[3] ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގެ ނަންބަރު (29)DJA/2019/02 (26 ޖޫން 2019) "ޚިދުމަތުގެ މުއްދަތު ގުނުމާބެހޭ [illegible] ޗިޓް"

[4] ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (2)JSC/2020/03 "ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމުގެ ޗިޓް"

4. މިފަދައިން ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ޝަރީފު މަޤާމުން ވަކިކުރެވުނުއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ އެންމެހައި އިދާރީ ކަންކަން ރާވައި ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އޮތީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މައްޗަށް ޙަވާލުވެފައެވެ.[5]

5. އެގޮތުން ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ޝަރީފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނީ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާޢިދު 2011 ގެ ދަށުން ދޭންޖެހޭ އިނާޔަތްތައް ނިސްބަތްކުރުމުގައި "ޚިދުމަތުގެ މުއްދަތު" ގެ ގޮތުގައި ބަލަންޖެހޭނީ ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި ޚިދުމަތްކުރި މުއްދަތު ކަމަށް 9 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 ތާރީޚުގައި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން އެއީ ކަނޑައަޅާފައެވެ.[6] އަދި މިފަދައިން އަމަލުކުރުމަށް ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނަށް އެ ކޮމިޝަނުން އަންގާފައިވެއެވެ.[7] މި ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ޝަރީފު ހުށަހެޅުމުން އެ ނިންމުމަށް ބަދަލެއް ނުގެންނަކަމަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ނިންމާފައިވެއެވެ.[8]

6. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ އެންމެހައި އިދާރީ ކަންކަން ރާވައި ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އޮތީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މައްޗަށް ޙަވާލުވުމުގެ ކުރިން، އުމުރުން 55 އަހަރު ފުރާ މުވައްޒަފު ޝަރުޢީ ދާއިރާއިން ރިޓަޔަރކުރަންޖެހޭ ޤަވާޢިދުގައި ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާޢިދު 2011 ގެ ޖަދުވަލު 13 ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ދޭންޖެހޭ އިނާޔަތް ދިނުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ ގޮތަކީ "ޚިދުމަތުގެ މުއްދަތު" ގެ ގޮތުގައި ޚިދުމަތްކުރި ޖުމްލަ މުއްދަތަށް ބަލައި އިނާޔަތް ދިނުން ކަމާބެހޭ ލިޔެފައެއް ނެތެވެ.

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2008 (ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު) ގެ ޖަދުވަލު 2 ވަނަ އިސްލާހު -21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[6] ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނިންމުން ނަންބަރު JSC-B-CB/20/330 (09 ސެޕްޓެމްބަރު 2020)

[7] ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 195-A-HR/2020/36 (22 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) ސިޓީ

[8] ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނިންމުން ނަންބަރު JSC-B-CB/20/368 (27 ސެޕްޓެމްބަރު 2020)

7. އެހެންކަމުން ޑޮކްޓަރު އަބްދުﷲ ނަޒީރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނުއިރު އިނާޔަތް ހިސާބުކުރުމުގައި "ހިދުމަތުގެ މުއްދަތު" ގުނުމުގައި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން އަމަލުކޮށްފައިވާގޮތާއެކު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން ޑޮކްޓަރު އަބްދުﷲ ނަޒީރުގެ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފައެވެ.

8. އެގޮތުން ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި ޑޮކްޓަރު އަބްދުﷲ ނަޒީރު އެދިވަޑައިގަތީ ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ހިދުމަތުގައި ޑޮކްޓަރު އަބްދުﷲ ނަޒީރު ހޭދަކުރި 16 (ސޯޅަ) އަހަރާއި 25 (ފަންސަވީސް) ދުވަހާއި، ޖުޑީޝަރީގެ ހޭދަކުރި 1 (އެކެއް) އަހަރާއި 10 (ދިހައެއް) މަސް ހިމެނޭގޮތުން ޖުމްލަ 17 (ސަތާރަ) އަހަރާއި، 10 (ދިހައެއް) މަހާއި، 25 (ފަންސަވީސް) ދުވަސް އެއީ އެ ފަރާތުގެ ހިދުމަތުގެ މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި ހިމަނައި، ޑޮކްޓަރު އަބްދުﷲ ނަޒީރުގެ ރިޑަންޑަންސީގެ އިނާޔަތްތައް ހިސާބުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން

9. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "ދެންފަހެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ނެގުނު ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދިފާއުތަކާއި، މައްސަލައިގެ މަޖިލީހުގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، ހިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ރިއާޔަތްކުރުމުން ޝަކުވާގައި، ޑޮކްޓަރު އަބްދުﷲ ނަޒީރު (ދ.އޮޑިޓަރސް ވިލާ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އައިޑީކާޑު ނަންބަރު (A035811) ޖުޑީޝަލް ސަރވިސްގައި ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ މަޤާމުން 28 ނޮވެންބަރު 2018 ގައި އިސްތިއުފާދެއްވުމުން، އެ މަޤާމުގައި ހުންނަ ވަޒީފާގެ މުއްދަތު ހިސާބުކުރުމުގައި ސަރުކާރުގެ ޕެންޝަން ޤާނޫނުގެ ދަށުން 2011 ވަނަ އަހަރު ކަނޑައެޅުނު މުއްދަތު މިގޮތަށް އޭނާގެ ހިދުމަތު ކަމަށް ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ހިސާބުކޮށްފައިވާ ގޮތާއި ޚިލާފަށް، އެފަރާތުގެ އޭނާގެ ވަޒީފާ ހިދުމަތުގައި ހުރި ދުވަސްތައް ޖުމްލަ ޖުޑީޝަރީގެ ހިދުމަތުގެ މުއްދަތު ކަމަށާއި، ސަރުކާރުގެ ހިދުމަތުގެ މުއްދަތު ހިމަނައި، ޝަކުވާ ޖުޑީޝަ

ދަޢުވާއާ ގުޅޭގޮތުން އުސްތާޛު ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ދަޢުވާގައި ހުކުމްކުރި 16 (ސޯޅަ) އަހަރާއި، 25 (ފަންސަވީސް) ދުވަސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ޖިނާއީ ސަރަޙައްދުގެ ދަޢުވާ ގުޅިގެންވާކަމާއި، މަސްތުވާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނު 2011 ގެ 96 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒަނުން ދުނިޔޭގެ ބާވަތްތައް މަސްތުވާތަކެތީގެ އިންތިޒާމު ކުރުމުގައި އަދާކުރާ މަސްތުވާ ތަކެތީގެ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ 97 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންނާއެކު، އެގޮތުން ދެވަނަ އިންތިޒާމު ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި ޚަރަޖު މަސްތުވާ ތަކެތީގެ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 13 ގައިވާ ކޮންޓްރޯލްކުރެވޭ، އެ މާއްދާގައި 'ދިރިއުޅުމުގެ މައްސަލަ' ކަމަށް ބަލަންވާނެއެވެ. އެއީ ސާފު މަސްތުވާ ތަކެތީގައި ދިރުކުރެވޭ މައްސަލަ ބަލަހައްޓަވަނިވި ކަމަށް، ބޭރުގެ ދޫކުރެވޭ މަސްތުވާ ތަކެތީގެ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ 96 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒަނުން ދުނިޔޭގެ ބާވަތްތަކުން ދުވަން އިންތިޒާމު ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި ޑިފެންސް އެއް ޖިނާއީ އެކުލަވާލި ކޮށްފައިވާ އަމަލެއް ދިރުވުމަށް މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ފަރާތުގެ ޙުކުމްކޮށްފައިވާ ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ސަރަޙައްދުގެ ބެލުން ފަހަރެއް ވަޒަނެއް އެކަށީގެން މުއްދަތު ހަމަވުމަށް 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަސް ދިނުމަށް ޢައްދު ޖިނާއީ ސަރަޙައްދު ކޯޓުން ޤާނޫނުގެ ގޮތުން އިސްތިއުނާފު ދަށުން މުއްދަތު ހުކުމްކުރި ފަރާތުގެ ވަޒަން ގެއްލުވައިދީ ޖިނާއީ ދާއިރާގެ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު 2011 ގެ ޖަދުވަލު 13 ގައި ބޭނުންކުރި ޖަލަށް މުއްދަތު ހުކުމްކުރި ފަރާތުގެ ރިޢާޔަތްކުރާ ދިނުމުގެ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ޙުކުމްކުރުމަށް އެ ފަރާތް ޖިނާއީ އެކުލަވާލި ޤާނޫނުގެ މަތިން ކުރެވިފައިވާ ބަލަހައްޓަވަން ޢަމަލުކުރެވުނު ޖިނާއީ އެކުލަވާލި ކަމަށް ދަށުން ޙުކުމްކުރި ފަރާތް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ދަޢުވާގައި ހުކުމްކުރި 16 (ސޯޅަ) އަހަރާއި 25 (ފަންސަވީސް) ދުވަހާއި، ޖަލުގައި ހުކުމްކުރި 1 (އެކެއް) އަހަރާއި 10 (ދިހައެއް) މަސް ދިނުމަށްފަހު ޖުމްލަ 17 (ސަތާރަ) އަހަރާއި، 10 (ދިހައެއް) މަހާއި، 25 (ފަންސަވީސް) ދުވަސް އެއީ އެ ފަރާތުގެ ދަޢުވާގެ މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި ހިމެނި، ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ ރިޔާސަތުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު އަދާކުރުމުގެ އެއީ ޖިނާއީ ސަރަޙައްދު ކޯޓުން ފައިސާލާކޮށްފައި 15 ޑިސެމްބަރު 2020 ގައި ބަލަހައްޓަން ޖަހައިދިނުމަށް ހުކުމްކުރައްވާ ދީ މުއްދަތުގައެވެ.

ޝާޖަހު ޢަބްދުﷲ ނަޖީބުގެ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތް އިންތިހާއަށް ދިނުމުގައި މުވައްޒަފުގެ ޙައްޤުތަކުގެ މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ އެކިއެކި ވަޒީފާ އަދި ވަކިކުރުމުން އުޖޫރަ މުއްދަތުތައް އެއީ ސަރުކާރީ ކުންފުނިތަކުން ޕެންޝަން ދޭ މުއްދަތުތަކުން ބޮޑު އިންތިޚާބު ދޫކޮށް އެއްބަސްވެގެން ކޮމިޝަނުން، ސަރުކާރީ ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ޝަރުޠުތަކާ ސަރުކާރީ ކުންފުނި ޕެންޝަން ދޭތެރޭ އެއްބަސްވުމަށް ވަކި ޤާނޫނީ މުއްދަތު މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި ކޮށް ވާތީ ކުރިއަށް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ނިޔާކުރި ކޮމިޝަނުން، ސަރުކާރީ ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު 2011 ގެ ޖަދުވަލު 13 ގެ 41 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 'ޙިމާޔަތުގެ މުއްދަތު' ހަމަވުމުގައި ބޭނުން ދައުލަތުން ޙިމާޔަތްދެވޭ މުއްދަތުގައި ނުވަތަ ސަރުކާރީ ކުންފުނިން ޙިމާޔަތްދެވޭ މުއްދަތުގައި ސަލާމަތް އެއްގޮތަށް ނިންމާފައެވެ، ވައްސަފު ހަރަކާތް ފައިސާގެ ދައުރާއި ބޭސްފަރުވާ ޢިނާޔަތް ލިބޭނެ ދަތުރުތަކުގައި ހަމަޖެހުނު ސަރުކާރީ ކުންފުނީގައި އެ ވަޒީފާ ޙިމާޔަތްދެވޭ މުއްދަތުގެ ބޭނުންކުރެވޭ އެއްގަމުގައި މުއްދަތު ހަމަވުމުން ޖެހިފައިވާ ސަރުކާރު ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 195-A-HR/2020/36 (22 ސެޕްޓެމްބަރު 2020) ސިޓީ ފޮނުއްވާފައިވާ ބަލާފައި އަދި ޖެހިފައިވާ އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލް އިން ވަކި ވައްސަފު ހަމަޖެހި ޖެހިފައިވާ ސަރުކާރު ކޮމިޝަނުގެ ވަޒީފާގެ ޤަވާޢިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ،

22 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 ގެ ކުރިން، ސަރުކާރީ ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު 2011 ގެ 96 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދަޢުވާކުރުމުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ލިބިދޭ ބޭނުންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ އެ ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 13 ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޢިނާޔަތް އެ ގޮތުގެމަތީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ޙިމާޔަތުގެ މުއްދަތު" އަދި ދައުލަތުން ޙިމާޔަތްދެވޭ މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި ވަކިކުރެވިފައިވަނީ އެކަމަށް ބަލާފައިވެއެވެ، ޝާޖަހު ޢަބްދުﷲ ނަޖީބު ވަޒީފާއިން ދުއްވާލިއިރު، ސަރުކާރީ ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު 2011 ގެ ޖަދުވަލު 13 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙިމާޔަތުގެ މުއްދަތު 'ސަރުކާރީ ކުންފުނީގެ މުއްދަތު' އެއް އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާކަން އެކަމަށް ނިންމާފައިވެއެވެ، ޝާޖަހު ޢަބްދުﷲ ނަޖީބު ދައުލަތުން ޙިމާޔަތްދެވޭ މުއްދަތު ގުޅުމުގައި ޙިމާޔަތުގެ މުއްދަތު ފުރިހަމަވާނެ ގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ހަމަޖެހިފައި އޮތްކަން ޝާޖަހު ޢަބްދުﷲ ނަޖީބަށް އެންގުމަށް ފޮނުވިކަން އެކަމަށް އަންގާފައިވެއެވެ، ސަރުކާރީ ކުންފުނީގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ޤާނޫނު 2011 ގެ ޖަދުވަލު 13 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 'ޙިމާޔަތުގެ މުއްދަތު' ވަކިކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު އެކަށީގެންވާ

ވަކިން މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible]، [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
އެ [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2011 ގެ [illegible] 13 ގައި [illegible] '[illegible]
[illegible]' [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible]
[illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] (14 [illegible] 2021) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 21 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]
([illegible] [illegible]) 03 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،
މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލަ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]."

10. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]

11. [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 02 ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible].

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ:** ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ، ޖެޓްސްކީ ސަރވިސް ކޮމްޕެނީގެ ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު ދެވަނަ އިސްލާޙާއެކު އެ ޤާނޫނަށް އިތުރުކުރެވުނު 1-21 (ނ) ގެ 13 ވަނަ ނަންބަރާއި 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 21-3 (ށ) އާއި ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.
- **ދެވަނަ ނުކުތާ އަކީ:** ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލައިގެ ނިންމުމަކީ ނަޒައްދޫ މަންފާއަކާ ލިބިދިނުމަށް ހުކުމުން ޤާނޫނީ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާބެހޭ ދެފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާސާ

12. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ޖެޓްސްކީ ސަރވިސް ކޮމްޕެނީގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މައިގަނޑުގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމަކީ އަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބޭރުގެ އެންމެހައި އިދާރީ ކަންކަން ރާވައި ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އަދާކުރުމުގައި އެ ކޮމްޕެނީން ލިބިގެންވާ ބާރު ބޭނުންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ މާއްދާތަކާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ކަމަށެވެ. އެގޮތުން ސަރވިސް ޓާއިރުގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ޖަދުވަލު 13 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން އުމުރުން 55 އަހަރު ފުރާ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ދާއިމީ އިންޒާރު ދިނުމުގައި "ފިޓުނަސްގެ މެޑިކަލް" ގެނައުން ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު އެ ކޮމްޕެނީން ލިބިގެންވާ ކަމަށެވެ. އަދި އެ ކޮމްޕެނީން އެ ބާރު ލިބުމުގެ ކުރިން އެ މެޑިކަލް ގެނައުން އަދި ވަކި އުސޫލެއް އެކުލަވާލާ ނޫން ކަމަށާއި އެކަން ކަމަށްވާން ކުރިން އަމަލުކުރި ގޮތަށް އަމަލުކުރަމުން ކޮންމެ އަހަރަކު ޗެކްއަޕް ނުހަދާ ކަމަށެވެ. އަދި އެ "ފިޓުނަސްގެ މެޑިކަލް" އަކީ ދައުލަތަށް ދިޔުމަށް ފިޓުނަސްކުރި މުޅި މެޑިކަލް ކަމަށް ބަލާނުލެވޭނެކަމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ މުވައްޒަފު އިތުރު ވަޒީފާއެއް އަދާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ދި ގާތުގައި، އެކަން ވެވެންހުރި ނަހަމަ މުއްސަނދިކަމެއް ލިބިދިނުން ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށްދިނުން އެދޭ ކަމަށެވެ.

13. ޖަވާބުގައި [illegible] ޢަބްދުﷲ ނަޒީރުގެ ހާޒިރުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އެ ހާޒިރުގެ އިބާރާތް ރިޕޯޓުކުރުމުގައި "[illegible]ގެ މުވައްޒަފު" އަށް ހަމައެކަނި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. ސަބަބަކީ އޭގެ ކުރިންވެސް އަމަލުކުރަމުން އައިސްފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޅި [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. [illegible] އަމަލުކުރަމުން އަދި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 13 ގެ 4.1 ގައިވާ "[illegible]ގެ މުވައްޒަފު" [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ނަޒީރަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަފާތުކުރުން ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] ކަށަވަރުކޮށްފައިވަނީ [illegible] ކަމަށާއި އެ ނިންމުން ދަމަހައްޓައިދިނުން އެދޭ ކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ފުރަތަމަ ނުކުތާއާމެދު ދިރާސާކުރުން

14. އިސްތިއުނާފުގެ ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ، ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު ދެވަނަ އިޞްލާޙާއެކު އެ ޤާނޫނަށް އިތުރުކުރެވުނު 21-1 (ނ) ގެ 13 ވަނަ ނަންބަރާއި 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި 21-3 (ނ) އާއި ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ. މި ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ މާއްދާތަކަށް ބަލާއިރު އެ މާއްދާތަކަކީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް އަދި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތަކާ ބެހޭ މާއްދާތަކެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ހަވާލާދީފައިވާ ބުނެވުނު ޤާނޫނު[9] މާއްދާތަކުގައި އޮތީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

---

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2008 (ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު)

21 ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުން ޢާންމު އިދާރީ ކަންކަން ރާވައި ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން.

21-1 (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނިގެންވެއެވެ.

(13) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ކޯޓުތަކުގެ އިދާރީ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ކަންކަން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ އުޞޫލާއި އެއްގޮތަށް [illegible] ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން؛

21-3 (ހ) ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގެ ވެރިން އެންމެ އިސްވެރިޔާ ޗީފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެވެ. ޗީފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރު އައްޔަންކުރާނީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުންނެވެ.

15. މި މާއްދާތަކުން [illegible] ފެންނަނީ، މި މާއްދާތަކުގައިވާ ބާރުތަކާއި އިޚްތިޔާރު ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ދީފައި، ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނަށް ލިބިގެން ނުވާކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤަވާޢިދުތަކުން [illegible] ގޮތް ނިންމާފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤަވާޢިދު [illegible] ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުގައި ފެންނަން އޮތީ، ސަރުކާރު ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ޖަނަވަރީ 13 ގައި ބާރުލިބިގެންވާ ފަށައިގެން އުމުރުން 55 އަހަރު ފުރާ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] "[illegible] [illegible]" ގެ ނަމުގައި [illegible] ހަމަ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ބަދަލުކުރުން ޤާޟީ އަބްދުﷲ ސަޢީދު އިސްތިޢުފާ ދިނުމުގައި އޭނާ ހަމައެކަނި [illegible] [illegible]، އެ ގަވާއިދުގައިވާ ޖަދުވަލުގައި ބާރުލިބިގެންވާ [illegible] އެއްވެސް ބަދަލެއް ނުގެނެސް، [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާޟީ އަބްދުﷲ ސަޢީދު [illegible] [illegible]، [illegible]

ކުރިން ކުރި ޚިދުމަތުގެ މުއްދަތު ގުނުވައިދީފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމާއި ޢިނާޔަތް ހިސާބުކުރުމުގައި އެހެން އުސޫލަކުން ޚިދުމަތުގެ މުއްދަތު ގުނުވަނީ ތަފާތުކުރުން ކަމަށް ޢަބްދުﷲ ނަޒީރަށް ޢިނާޔަތް ހިސާބުކުރުމުގައި އެހެން އުސޫލަކުން ޚިދުމަތުގެ މުއްދަތު ގުނުވަނީ ތަފާތުކުރުން ކަމަށް ހުށަހަޅުއްވާކަމަށް ބަޔާންކުރެއެވެ.

16. ނަމަވެސް މި ނިންމުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން މި ނުކުތާގައި ބަލާފައިވާ ޤާނޫނީ މާއްދާ ޙުކުމްތަކާ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ. އަދި ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ޖަދުވަލު 13 އަށް އިސްލާހު ގެނެސްފައިވާކަމަށް އެ ކޮމިޝަނުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައެވެ. އަދި އެކަމުގައި އަމަލުކުރަމުން ވަނީ އުސޫލެއް ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް ބަދަލުގެނެސްފައެވެ. މި މައްސަލައިގައި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ބަލާފައި އެ ކޮމިޝަނުގެ ނިންމުމަކީ ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ނަޒީރު އިސްތިޢުފާދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން އެ ކޮމިޝަނުން ނިންމާފައިވާ ވަކި ނިންމުމެކެވެ. ނަމަވެސް ކުރިން އަމަލުކުރަމުންދިޔަ ގޮތަށް، އަދި ގަވާއިދު އިސްލާހު ކުރުމުގެ އަހަރެއް އެ ނިންމުން ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުތަކުން ކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤަވާޢިދުތަކުން ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ދިނުމުގެ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން މި ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަމަށް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން މިނުކުތާގައި އެކަށީގެންވާ ޤާނޫނީ ބިނާއެއް ހަމަހަމަކަމާއި އަރުވަން ނުފެނެއެވެ.

17. ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ ނަޒީރުގެ ޢިނާޔަތް ހިސާބުކުރުމުގައި "ޚިދުމަތުގެ މުއްދަތު" ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު 2011 ގެ ޖަދުވަލު 13 އަށް އިސްލާހު ގެނެސް އެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެކަމުގައި އަމަލުކުރަމުން ވަނީ އުސޫލުން ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށްވާތީ، ނުވަތަ ކުރިން އަމަލުކުރަމުންދިޔަ ގޮތް ބަދަލުގެނެސްފައިވާކަން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަމަށް ނުފެންނަ ކަމަކީ އަދުލުވެރިކަމުގެ ޙައްޤާ ޚިލާފުވެއެވެ.

18. މި ނުކުތާގައި މިފަދައިން ކަނޑައެޅިގެން ދިޔުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމުގެ ސަބަބުން [illegible] [illegible] [illegible] މަގު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިއާޔަތްކުރުމުގެ ބޭނުމެއް ނެތެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

19. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަށް ރިއާޔަތްކޮށް، އެ މައްސަލައިގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފުދޭ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މި މައްސަލަ ނިންމަންފެނެއެވެ.

އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު:

20. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޢުގެ ރައުޔު:

21. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަންދުކޮށްލުން

22. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ޙުކުމް ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން

އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[10] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހާސިލްކުރަން ހަވާލުކުރުމަށްފަހު، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހާސިލްކޮށް ހަވާލުކުރާ ތާރީޚެވެ.[11] އެހެންނަމަވެސް ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް ލިބުމުގެ ކުރިން ވެސް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[12]

- **ޙުކުމް:**

ދެންނަވަނީ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 224/VTR/2020 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ދޭ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ މައްސަލައިގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށް، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ތިން ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

އިސްވެރި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަމީމް

---

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)